

Cvijeće za Madrid

«La Veguilla» je veliki staklenik u Madridu koji zapošljava 150 ljudi, od kojih su većina duševno zaostale osobe. Mnogi drže da je taj rasadnik jedan od najboljih u Španjolskoj.

15.01.2010.

Svake godine Fleuroselect, međunarodna organizacija za uresnu biljnu industriju, dodjeljuje zlatnu medalju raznovrsnom cvijeću koje je posebno po svojoj boji ili po nekoj drugoj botaničkoj posebnosti. Najnovija svečanost dodjele nagrada

održala se u Madridu, a predvodio je Jose Alberto Torres. Već više od četvrtine stoljeća zadužen je za nadzor nad radom posebnog centra za zapošljavanje La Veguilla.

Obraćajući se nazočnima iz različitih krajeva svijeta, Jose Alberto je predstavio rad 150 zaposlenika od kojih su većina osobe sa duševnim smetanjama. Rasadnik cvijeća koji vodi smatra se najboljim u Madridu i jednim od najboljih u Španjolskoj. «Sutra, rekao je, možete posjetiti naše prostore u La Veguilli i u Aranjuezu. I kako to obično biva kod većine ljudi, možda ćete doći u kušnju da sve nedostatke alt. probleme koje tamo uočite pripišete osobama sa duševnim smetnjama koje tamo rade. To bi svakako bilo pogrešno. Naime, ako zamijetite bilo kakve nedostatke to je zato što ih njihovi treneri nisu uspjeli osposobiti onako kao su to trebali učiniti, ili dodao je šaljivo, «zato što nisu shvatili da

moraju ukloniti nedostatke prije nego što vi dođete!» Nazočni su pozdravili njegove riječi toplim pljeskom.

Pet milijuna cvjetova godišnje

Kao i u svakom drugom poslu i u La Veguilli s vremena na vrijeme iskrсне poneki problem. No ono što svakako privuče pozornost posjetitelja jest urednost alt. uređenost i veličina staklenika koji proizvodi preko pet milijuna cvjetova godišnje i činjenica da je od 2005. godine djelatnost proširena na još jedan veliki rasadnik u Aranjuezu, također u Madridu, koji zapošljava još 150 ljudi.

Dok posjetiteljima pokazuje duge linije crnih plastičnih spremnika alt. kontejnera sa petunijama, geranijima, begonijama, azalejama, tratinčicama i sa još tridesetak ili više vrsta cvijeća u različitim stadijima razvitka, Jose Alberto daje

zaposlenicima naputke, prilazi im zanimajući se za njihove osobne probleme s kojima se suočavaju ili se samo našali s njima dajući kakvu šaljivu zamjedbu. Zaustavlja se kako bi s neskrivenim ponosom pokazao eksperimentalne biljke na kojima se u stakleničkom laboratoriju ispituju mogućnosti postizanja svjetlijih boja, plavih i bijelih obruba i većih latica. «Nije zapravo teško», kaže. «Vlažnost, toplina i hormoni i za dva tjedna će biti spremni.».

Zahtjevan rad

Jose Alberto namjerno izbjegava uporabu eufemizama kao što je «radna terapija», a katkada se ne slaže sa pretjeranom socijalnom pomoći koju država isplaćuje osobama sa posebnim potrebama. Iako umiruju «društvenu savjest», na koncu ta socijalna pomoć služi samo kako bi se osobe sa posebnim potrebama odijelile od ostatka

društva, u pokušaju da se osigura da ne stvaraju nikakve probleme.

«Njihova je radna aktivnost u nekim slučajevima ograničena samo na: terapiju kao najjednostavnije sredstvo za ublažavanje alt. olakšavanje tereta bolesti. Njihova radna aktivnost ovdje uključuje sve uobičajene posljedice koje rad sa sobom donosi: raspored, umor i punu zarađenu plaću.».

Ishod jest rad s ponosom i zadovoljna lica kada ugledaju kamione koji dnevno utovaruju i odvoze rezultate njihovog rada. «Kada nas ne bi bilo», kazao je Jose Albertu jedan od zaposlenika, «Madrid uopće ne bi imao vrtove.».

Pravi fertilizator «obogaćivač» ovih rasadnika jest posvećujuća vrijednost ovog plemenitog ljudskog rada i njegovo veliko podostojanstvenje alt. njegova velika dostojanstvenost, nešto što je Jose Alberto naučio u

Opus Dei. «Sebi sam zadao cilj da ovi ljudi, koje Bog također poziva na svetost, u svojim radnim zadaćama otkriju način kako pronaći Boga i služiti drugim ljudima.».

Prije njegova dolaska La Veguilla je već postojala kao škola za osobe sa duševnim smetnjama, ali bez jasnog osjećaja za smjer u kojem bi se trebala dalje razvijati. Budući da je radio u ministarstvu obrazovanja i u privatnoj srednjoj školi, Jose Alberto kaže: «Odlučio sam uložiti sve moje napore u ovaj projekt.».

U početku je to bio neuspjeli pokušaj proizvodnje namještaja i keramike. Morao se također suočiti alt. nadvladati nerazumijevanje na strani nekih roditelja i zaposlenika. Jedna mu je osoba čak rekla: «Pokušavate na rad natjerati ljude kojima to nije potrebno!». Jose Alberto, kao čovjek praktične i

životne naravi voli kazati: «ovdje ne želimo milostinju nego izvrsnost.».

Zdrav alt. normalan odnos sa svim zaposlenicima

Osobama koje su zbog svog osobnog stanja laka žrtva ograničavajućeg suosjećanja ili iskorištavanja i zanemarivanja dan je osjećaj vrijednosti u životu. «Ako počnu svoj neuspjeh pripisivati svojim nedostacima, nikada neće prestati biti neuspješni i uvijek će tražiti tuđu pomoć» kaže Jose Alberto. Njihovi bi životi mogli postati tako pasivni da bi mogli završiti «vegetirajući» kao ove biljke ovdje, kaže. Neki od njih dolaze u «La Veguillu» tako ispaćeni od onoga što su vidjeli i proživjeli da više ne vjeruju ni u što. «Ali živeći neko vrijeme pored drugih koji imaju iste nedostatke, učeći kako raditi i kako se smijati, počinju vjerovati u ono što su postigli vlastitim rukama.».

Za Jose Alberta jedan od najljepših trenutaka dana jest onaj na kraju večere u zgradi u blizini rasadnika gdje oni čiji su domovi udaljeni žive tijekom radnog tjedna. «Kako bi mi olakšali bolove donose mi sok od naranče, a uvijek ga ostane. Tada se mlađi okupe oko mene u iščekivanju tombole. Da vidimo tko će reći magične riječi! «Hay Torres» (Jose Albertovo prezime) kaže netko i dobije sok. Pa ipak, često se dogodi da, ako neko vrijeme određena osoba ne donese sok od naranče, ostali čekaju u tišini potičući ga da izgovori magične riječi. Iako su neki od njih grube vanjštine, imaju zlatno srce.».

Normalnim ponašanjem prema njima učvršćuje se njihov osjećaj da se ni u čemu ne razlikuju od drugih ljudi i pomaže im zaboraviti na njihove nedostatke, barem na neko vrijeme. «Onog trenutka kada niste iskreni prema njima ili kada ih

pokušate prevariti, izgubljeni ste,» zamjećuje Jose Alberto.

Na svu sreću stvari su se glede toga zadnjih godina popravile. Ljudi sada počinju razumijevati da su osobe sa posebnim potrebama sposobne voditi normalan život koji uključuje rad, unatoč svojim nedostacima i ograničenjima. U današnje vrijeme, liječnici, neurolozi i pedijatri udružuju svoje znanje kako bi im pomogli. «Nevjerojatno je,» kazao mi je otac jednog dječaka, «uopće pomisliti kako je moj sin sposoban samostalno se brinuti o sebi...Kad god sam trebao poslati neko od moje djece da nešto obave, uvijek sam slao njegovog mlađeg brata u strahu da se ovome nešto ne dogodi!». Danas njegov sin sa posebnim potrebama ne samo da se samostalno brine o sebi, nego ima i stalni posao.

Profesionalna potpora

Doktorica bioloških znanosti, Marise Borja kombinira svoja predavanja na sveučilištu sa biotehnološkim laboratorijem u La Veguilli. Tamo provodi istraživanja o biljnim virusima, o nametnicima i toksinima i o botaničkom inženjeringu, te su joj radovi objavljeni u međunarodnim časopisima. Većinu «terenskog rada» obavili su djelatnici sa duševnim smetnjama. «Oni mogu napraviti gotovo sve: premjestiti biljne uzorke iz jednog medija za uzgajanje u drugi u zračnoj komori, pomicati posude u komorama za uzgajanje, puniti ili prazniti vrčeve, sterilizirati ih, dezinficirati zidove ili podove kako bi se postigli potrebni antiseptički standardi,» kaže Dr. Borja.

Škola za specijalnu izobrazbu pod patronatom alt. zaštitom Naše Gospe Lourdske koju vodi Zaklada Promiva surađuje sa «La Veguillaom». Iza škole su mnoge godine iskustva u izobrazbi duševno zaostalih osoba.

Negdje oko pedeset zaposlenika, učitelja, psihijatara, psihologa, fizioterapeuta, logopeda i liječnika rade zajedno.

Jorge Munoz, čelni čovjek Odsjeka za dijagnostiku duševne zaostalosti Zaklade provodi imeđu inim straživanja o tehnici za određivanje dijelova mozga koji usklađuju osjećaje i intelektualne aktivnosti. Jorge je studirao na Medicinskom fakultetu u Philadelphiji – sveučilište Pensilvanija. Stečena znanja ovdje može primijeniti na duševno zaostale osobe djelomično zahvaljujući poticajnom ozračju za rad. «Samo hladna raščlamba isključivo psihijatrijskih podataka ne znači isto što i promatrati te podatke zajedno sa specijalistima sa područja psihologije, govorne terapije i radnih aktivnosti.».

Suradnja škole koju pohađa 200 učenika između 6 i 20 godina starosti

i La Veguilla odvija se i kroz pomoć koju pruža stručno osoblje škole, posebice kroz tečajeve raznih društvenih vještina kao što su konverzacijske sposobnosti, oblikovanje osobnosti, itd., koje imaju veliko značenje u integraciji duševno zaostalih u društvo.

«Naša posebna zadaća,» kaže Encarnacion Celada, učiteljica sa preko 25 godina iskustva u školi, «jest omogućiti individualan pristup skrbništva. To je zbog toga što postoje različite vrste duševne zaostalosti: osobe sa osobito teškim oštećenjima mozga i one koje su zbog pritisaka u obitelji ili pogrješne društvene prilagodbe završili sa teškim poremećajima osobnosti. Potrebno je pokušati ograničiti njihove nesigurnosti, njihov strah od neuspjeha i pružiti im svu moguću pažnju alt. ljubav.».

Gonzalo, najbogatiji plod

Julian Ruiz, ravnatelj škole, kaže da je najvažnije suočiti se sa problemima što je prije moguće. «Neki roditelji misle kako je najbolje prikriti probleme koje imaju njihova djeca. Tu pogriješku kasnije skupo plaćaju. Drugi pak odbijaju bilo kakvu suradnju jer misle da to nema nikakvog smisla. Nedavno je jedna majka kazala školskom psihijatru kako nije vjerovala da je njezin sin u stanju razumjeti snaćenje svoje prve pričesti. On joj je odgovorio: «Ne znam da li će vaš sin razumjeti tko je Bog, ali znam da će Bog razumjeti vašeg sina.» Mnogi su se roditelji vratili vjeri potaknuti borbama i naporima svoje djece: «Imati ovakvo dijete dalo je smisao našim životima,» priznali su neki od njih.».

Posebno mjesto u srcu Jose Alberta zauzima Gonzalo, jedan od prvih zaposlenika u La Veguilli koji je prije mnogo godina oženio djevojku koja je radila u centru. Još uvijek se sa

ganućem prisjeća svadbene svečanosti na kojoj je bio kum, što se mnogima tada činilo ludim. Nekoliko dana nakon vjenčanja Gonzalo i njegova supruga htjeli su s njime razgovarati kako bi ga nešto pitali. Željeli su imati dijete, rekli su: «Ali hoće li biti kao mi?». Jose Alberto im je na svoj životan način odgovorio da vjerojatno neće jer njihovo stanje nije prirodno. Njihov sin koji sada ima dvanaest godina veliki im je ponos i sreća koju upotpunjuje njihovo zadovoljstvo dok svakog dana promatraju cvijeće u La Veguilli kako raste i krasi vrtove Madrida.
